

ПРАБЛЕМЫ СУЧАСНОЙ БЕЛАРУСКОЙ ЭТНАЛОГІІ

Анатацыя. Адзначаны найважнейшыя праблемы сучаснай беларускай этналагічнай навукі, якія знайшлі ўвасабленне ў даследаваннях супрацоўнікаў аддзела народазнаўства Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі.

Ключавыя словы: беларуская этналагічная навука, даследаванні супрацоўнікаў аддзела народазнаўства

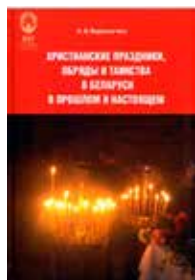

**Аляксандра Гурко
(Верашчагіна),**
заг. аддзела народазнаўства
Цэнтра даследаванняў
беларускай культуры,
мовы і літаратуры
НАН Беларусі,
доктар гістарычных навук

Сярод найважнейшых праблем сучаснай беларускай этналагічнай навукі, якія знайшлі ўвасабленне ў працах супрацоўнікаў аддзела народазнаўства Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі, адзначым заканамернасці фарміравання і этнічнага развіцця беларускага народа, узаемадзеяння яго культуры з іншымі народамі, эвалюцыі традыцыйнай айчынай матэрыяльнай, сацыяльнай і духоўнай культуры, механізмы яе адаптацыі да змен ва ўмовах урбанізацыі і глабалізацыі, заканамернасці і шляхі яе фарміравання, даследаванне дыяспар. Значнае месца займае вывучэнне этнічнага вопыту беларусаў, які з'яўляецца важным фактарам развіцця сучаснай культуры.

Комплекснае даследаванне асноўных напрамкаў культуры этнічных груп Рэспублікі Беларусь актуальна для ўліку каштоўных элементаў этнічных традыцый у нацыянальным кантэксце: забеспячэнні правоў этнічных супольнасцяў краіны, ранняга папярэджання ўзнікнення канфліктаў на гэтай глебе, умацавання нацыянальнай бяспекі, вырашэння праблемы фарміравання агульнаграмадзянскай беларускай ідэнтычнасці. На сучасным этапе развіцця поліэтнічнага беларускага грамадства этнічныя супольнасці прымаюць актыўны ўдзел у стварэнні агульнай этнакультурнай прасторы і складванні нацыянальнай ідэнтычнасці краіны.

Усе гэтыя тэмы знайшлі ўва-
сабленне ў тэматыцы дзяржаў-
ных заданняў, якія рэалізу-
юцца супрацоўнікамі аддзела
народазнаўства. Так, у 2016–
2020 гг. (падпраграма «Гісторыя і культура») выконвалася
НДР «Сучасныя этнічныя тра-
дыцыі Рэспублікі Беларусь»;
у 2011–2015 гг. распрацоўвалася
тэма «Этнакультурнае развіццё
Рэспублікі Беларусь»; у 2006–
2010 гг. – «Традыцыі народнай
культуры этнічных супольнас-
цяў Беларусі: гісторыя, сучасны
стан і перспектывы развіцця».
Вынікамі гэтых навуковых
пошукаў стала падрыхтоўка
раздзелаў для шматтомнага
навуковага выдання «Этнакуль-
турныя працэсы ў гісторыка-
этнаграфічных рэгіёнах
Беларусі» (выйшла 5 тамоў,
апошні з якіх прысвечаны
Заходняму Палессю). У 2018 г.
распачата навукова-папулярная
серыя «Свет вачыма этнолага»,
дзе ўжо выдадзены чатыры кнігі
аб сучасных этнічных і этна-
канфесійных супольнасцях
Беларусі, асаблівасцях матэры-
яльнай культуры насельніц-
тва краіны. Рыхтуюцца
кнігі, прысвечаныя куль-
туры беларускай дыяспары.

У нашых даследаваннях
і мерапрыемствах знайшлі
месца таксама значныя падзеі
ў навуковым жыцці і юбілей-
ныя даты вядомых навукоўцаў.
У сакавіку 2020 г. у Магі-
лёве прайшла Міжнародная
навукова-практычная кан-
ферэнцыя «Жизнь и творче-
ское наследие А.С. Дэмбавец-
кага (к 180-летию со дня рожде-
ния)». У Слуцку 8 кастрыч-
ніка 2020 г. – Рэспубліканская
навукова-практычная кан-
ферэнцыя з нагоды 100-год-
дзя са дня нараджэння зна-
камітага беларускага этнолага,
заснавальніка школы белару-
скай этналогіі, члена-карэспандэнта
НАН Беларусі В.К. Бан-
дарчыка (1920–2009).

Аддзел народназнаўства –
гэта высокакваліфікаваны
калектыў супрацоўнікаў,
якія маюць значны вопыт
у даследаванні этнакультур-
ных, міжэтнічных і міжкан-
фесійных адносін і стасункаў,

у яго складзе член-карэспандэнт
НАН Беларусі, 7 дактароў
наук, 5 кандыдатаў гіста-
рычных навук, 7 навуковых
супрацоўнікаў. Гэта сведчыць
аб высокім патэнцыяле бела-
рускай этналагічнай школы
і вызначае перспектывы на-
сць яе далейшага развіцця. **И**

